

Judikatūras krājums

TIESAS SPRIEDUMS (ceturtā palāta)

2018. gada 19. decembrī*

Apelācija – Ierobežojoši pasākumi saistībā ar situāciju Ukrainā – Līdzekļu un saimniecisko resursu iesaldēšana – To personu, vienību un struktūru saraksts, kurām piemērojama līdzekļu un saimniecisko resursu iesaldēšana – Prasītāja uzvārda iekļaušana – Trešās valsts iestādes lēmums – Padomes pienākums pārbaudīt, ka šis lēmums ir ticis pieņemts, ievērojot tiesības uz aizstāvību un tiesības uz efektīvu tiesību aizsardzību tiesā

Lietā C-530/17 P

par apelācijas sūdzību atbilstoši Eiropas Savienības Tiesas statūtu 56. pantam, ko 2017. gada 7. septembrī iesniedza

Mykola Yanovych Azarov, ar dzīvesvietu Kijevā (Ukraina), ko pārstāv *G. Lansky* un *A. Egger*, advokāti,
apelācijas sūdzības iesniedzējs,

otra lietas dalībniece:

Eiropas Savienības Padome, ko pārstāv *J.-P. Hix* un *F. Naert*, pārstāvji,

atbildētāja pirmajā instancē,

TIESA (ceturtā palāta)

šādā sastāvā: septītās palātas priekšsēdētājs T. fon Danvics [*T. von Danwitz*], kas pilda ceturtās palātas priekšsēdētāja pienākumus (referents), tiesneši K. Jirimēe [*K. Jürimäe*], K. Likurģs [*C. Lycourgos*], E. Juhāss [*E. Juhász*] un K. Vajda [*C. Vajda*],

ģenerāladvokāts: Dž. Hogans [*G. Hogan*]

sekretārs: A. Kalots Eskobars [*A. Calot Escobar*],

ņemot vērā rakstveida procesu,

ņemot vērā pēc ģenerāladvokāta uzklauššanas pieņemto lēmumu izskatīt lietu bez ģenerāladvokāta secinājumiem,

pasludina šo spriedumu.

* Tiesvedības valoda – vācu.

Spriedums

- 1 Ar apelācijas sūdzību *Mykola Yanovych Azarov* lūdz atcelt Eiropas Savienības Vispārējās tiesas 2017. gada 7. jūlija spriedumu *Azarov/Padome* (T-215/15, turpmāk tekstā – “pārsūdzētais spriedums”, EU:T:2017:479), ar kuru Vispārējā tiesa noraidīja viņa prasību atcelt Padomes Lēmumu (KĀDP) 2015/364 (2015. gada 5. marts), ar kuru groza Lēmumu 2014/119/KĀDP par ierobežojošiem pasākumiem, kas vērsti pret konkrētām personām, vienībām un struktūrām saistībā ar situāciju Ukrainā (OV 2015, L 62, 25. lpp.), un Īstenošanas Regulu (ES) 2015/357 (2015. gada 5. marts), ar kuru īsteno Regulu (ES) Nr. 208/2014 par ierobežojošiem pasākumiem, kas vērsti pret konkrētām personām, vienībām un struktūrām saistībā ar situāciju Ukrainā (OV 2015, L 62, 1. lpp.), ciktāl šie tiesību akti attiecas uz apelācijas sūdzības iesniedzēju (turpmāk tekstā – “apstrīdētie tiesību akti”).

Tiesvedības priekšvēsture

- 2 2014. gada 5. martā Padome pieņēma Lēmumu 2014/119/KĀDP par ierobežojošiem pasākumiem, kas vērsti pret konkrētām personām, vienībām un struktūrām saistībā ar situāciju Ukrainā (OV 2014, L 66, 26. lpp.). Saskaņā ar šī lēmuma 1. panta 1. un 2. punktu:

“1. Tiek iesaldēti visi līdzekļi un saimnieciskie resursi, kas ir pielikumā uzskaitīto personu, kuras ir identificētas kā atbildīgas par Ukrainas valsts līdzekļu nelikumīgu piesavināšanos, un personu, kas ir atbildīgas par cilvēktiesību pārkāpumiem Ukrainā, īpašumā, valdījumā, turējumā vai kontrolē un ar minētajām personām saistītu fizisku vai juridisku personu, vienību vai struktūru īpašumā, valdījumā, turējumā vai kontrolē.

2. Pielikumā uzskaitītajām fiziskajām vai juridiskajām personām, vienībām vai struktūrām netiek tieši vai netieši darīti pieejami nekādi līdzekļi vai saimnieciskie resursi.”

- 3 Tajā pašā dienā, proti, 2014. gada 5. martā, Padome pieņēma Regulu (ES) Nr. 208/2014 par ierobežojošiem pasākumiem, kas vērsti pret konkrētām personām, vienībām un struktūrām saistībā ar situāciju Ukrainā (OV 2014, L 66, 1. lpp.), ar ko attiecībā uz Eiropas Savienību īsteno Lēmumā 2014/119 paredzētos ierobežojošos pasākumus.

- 4 Saskaņā ar šīs regulas 2. panta 1. punktu:

“Iesaldē visus līdzekļus un saimnieciskos resursus, kas ir jebkuras I pielikumā uzskaitītās fiziskās vai juridiskās personas, vienības vai struktūras īpašumā, valdījumā, turējumā vai kontrolē.”

- 5 Minētās regulas 3. panta 1. punktā ir paredzēts:

“Šīs regulas I pielikumā iekļauj personas, kuras Padome saskaņā ar Lēmuma 2014/119/KĀDP 1. pantu ir identificējusi kā atbildīgas par Ukrainas valsts līdzekļu nelikumīgu piesavināšanos, un personas, kas ir atbildīgas par cilvēktiesību pārkāpumiem Ukrainā, un ar tām saistītas fiziskas vai juridiskas personas, vienības vai struktūras.”

- 6 Apelācijas sūdzības iesniedzēja, kurš bija identificēts kā “Ukrainas premjerministrs līdz 2014. gada janvārim”, uzvārds tika ierakstīts to personu, vienību un struktūru sarakstā, kuru līdzekļi vai saimnieciskie resursi tiek iesaldēti, kas attiecīgi iekļauts Lēmuma 2014/119 pielikumā un Regulas Nr. 208/2014 I pielikumā. Pamatojums viņa iekļaušanai šajos sarakstos bija identisks un formulēts šādi:

“Persona, pret kuru vērsti kriminālprocess Ukrainā, lai izmeklētu noziedzīgus nodarījumus saistībā ar Ukrainas valsts līdzekļu piesavināšanos un to nelikumīgu pārvietošanu ārpus Ukrainas.”

- 7 Padome ar Lēmumu (KĀDP) 2015/143 (2015. gada 29. janvāris), ar ko groza Lēmumu 2014/119/KĀDP par ierobežojošiem pasākumiem, kas vērsti pret konkrētām personām, vienībām un struktūrām saistībā ar situāciju Ukrainā (OV 2015, L 24, 16. lpp.), grozīja šī pēdējā minētā lēmuma 1. panta 1. punkta formulējumu šādi:

“Tiek iesaldēti visi līdzekļi un saimnieciskie resursi, kas ir pielikumā uzskaitīto personu, kuras ir identificētas kā tādas, kas ir atbildīgas par Ukrainas valsts līdzekļu nelikumīgu piesavināšanos, un personu, kas ir atbildīgas par cilvēktiesību pārkāpumiem Ukrainā, īpašumā, valdījumā, turējumā vai kontrolē, un ar minētajām personām saistītu fizisku vai juridisku personu, vienību vai struktūru īpašumā, valdījumā, turējumā vai kontrolē.

Šajā lēmumā personas, kas ir identificētas kā tādas, kas ir atbildīgas par Ukrainas valsts līdzekļu nelikumīgu piesavināšanos, ietver arī tādas personas, saistībā ar kurām Ukrainas iestādes veic izmeklēšanu:

- a) par Ukrainas publisko līdzekļu vai aktīvu nelikumīgu piesavināšanos vai par līdzdalību tādā darbībā; vai
- b) par amatpersonas dienesta stāvokļa ļaunprātīgu izmantošanu, lai panāktu nepamatotas priekšrocības sev vai trešai personai, tādējādi radot zaudējumus Ukrainas publiskajiem līdzekļiem vai aktīviem, vai par līdzdalību tādā darbībā.”
- 8 Padome ar Regulu (ES) 2015/138 (2015. gada 29. janvāris), ar ko groza Regulu (ES) Nr. 208/2014 par ierobežojošiem pasākumiem, kas vērsti pret konkrētām personām, vienībām un struktūrām saistībā ar situāciju Ukrainā (OV 2015, L 24, 1. lpp.), grozīja pēdējās minētās regulas 3. panta formulējumu līdzīgā redakcijā.
- 9 Padome ar apstrīdētajiem tiesību aktiem saglabāja apelācijas sūdzības iesniedzēja uzvārdu sarakstos, balstoties uz pārskatīšanu, un tādējādi pagarināja attiecībā uz apelācijas sūdzības iesniedzēju pieņemto strīdīgo pasākumu piemērošanu līdz 2016. gada 6. martam ar šādu pamatojumu:

“Persona, pret kuru Ukrainas iestādes veic kriminālprocesu par publisko līdzekļu vai aktīvu nelikumīgu piesavināšanos.”

Prasība Vispārējā tiesā un pārsūdzētais spriedums

- 10 Ar prasības pieteikumu, kas Vispārējās tiesas kancelejā iesniegts 2015. gada 29. aprīlī, apelācijas sūdzības iesniedzējs cēla prasību atcelt apstrīdētos tiesību aktus, izvirzot piecus pamatus par, pirmkārt, pienākuma norādīt pamatojumu pārkāpumu, otrkārt, viņa pamattiesību pārkāpumu, treškārt, pilnvaru nepareizu izmantošanu, ceturtkārt, labas pārvaldības principa pārkāpumu un, piektkārt, acīmredzamu kļūdu vērtējumā.
- 11 Vispārējā tiesa noraidīja katru no šiem prasības pamatiem un līdz ar to arī prasību kopumā.

Tiesvedība Tiesā un lietas dalībnieku prasījumi

- 12 Apelācijas sūdzības iesniedzējs lūdz Tiesu:
- atcelt pārsūdzēto spriedumu;
  - pašai pieņemt galīgo nolēmumu lietā, atceļot apstrīdētos tiesību aktus, ciktāl tie uz viņu attiecas, un piespriest Padomei atlīdzināt tiesāšanās izdevumus Tiesā un Vispārējā tiesā.

- pakārtoti nodot lietu atpakaļ Vispārējai tiesai nolēmuma pieņemšanai atbilstoši Tiesas juridiskajam vērtējumam un lēmuma par tiesāšanās izdevumiem pieņemšanu atlikt.

13 Padome lūdz Tiesu:

- apelācijas sūdzību noraidīt;
- pakārtoti noraidīt prasību un
- piespriest apelācijas sūdzības iesniedzējam atlīdzināt visus tiesāšanās izdevumus.

Par apelācijas sūdzību

- 14 Apelācijas sūdzības iesniedzējs ir izvirzījis piecus pamatus savas apelācijas sūdzības pamatojumam. Ar pirmo pamatu viņš izsaka Vispārējai tiesai iebildumu, ka tā esot pārkāpusi LESD 296. pantu un Eiropas Savienības Pamattiesību hartas (turpmāk tekstā – “Harta”) 41. pantu. Ar otro pamatu, kas iedalāms četrās daļās, viņš apgalvo, ka Vispārējā tiesa esot kļūdaini secinājusi, ka viņa pamattiesības nav aizskartas. Ar trešo pamatu viņš pārmet Vispārējai tiesai, ka tā secināja, ka Padome nav nepareizi izmantojusi savas pilnvaras. Ceturtais pamats attiecas uz Hartas 41. panta pārkāpumu. Visbeidzot ar piekto pamatu, kas iedalāms sešās daļās, apelācijas sūdzības iesniedzējs apgalvo, ka Vispārējā tiesa esot kļūdaini uzskatījusi, ka Padome, pieņemot apstrīdētos aktus, neesot pieļāvusi acīmredzamu kļūdu vērtējumā.
- 15 Vispirms ir jāizvērtē piektā pamata trešā daļa.

Lietas dalībnieku argumenti

- 16 Apelācijas sūdzības iesniedzējs apgalvo, ka Vispārējā tiesa esot pieļāvusi kļūdu tiesību piemērošanā, pārsūdzētā sprieduma 166. un nākamajos punktos uzskatot, ka Vispārējās tiesas 2014. gada 16. oktobra spriedums *LTTE/Padome* (T-208/11 un T-508/11, EU:T:2014:885), par kuru ir iesniegta apelācijas sūdzība un saskaņā ar kuru Padomei, pirms tā pamatojas uz trešās valsts iestādes lēmumu, ir pienākums rūpīgi pārbaudīt, vai ar šīs valsts atbilstošo tiesisko regulējumu tiek nodrošināta tiesību uz aizstāvību un tiesību uz efektīvu tiesību aizsardzību tiesā aizsardzība, kas ir atbilstoša tai, kāda ir garantēta Savienības līmenī, nevar tikt pārņemts šajā lietā, jo apstrīdētie tiesību akti pēc to formulējuma un mērķa atšķiras no tiesību aktiem lietā, kurā tika taisīts minētais spriedums.
- 17 Šajā ziņā apelācijas sūdzības iesniedzējs norāda, ka atšķirībai starp šo tiesību aktu abām kategorijām neesot izšķiroša nozīme, un atsaucas uz Tiesas 2017. gada 26. jūlija spriedumu *Padome/LTTE* (C-599/14 P, EU:C:2017:583), kas tika pasludināts starplaikā. Pirmkārt, viņš apgalvo, ka ierobežojošo pasākumu pieņemšana attiecībā uz viņu bija pakļauta kompetentās iestādes lēmumam, lai Padome, pamatojoties uz šo lēmumu, varētu viņu identificēt kā tādu, kurš ir atbildīgs par Ukrainas valsts līdzekļu nelikumīgu piesavināšanos. Tiesas noteiktās prasības tāpat esot piemērojamas šim iekļaušanas sarakstā kritērijam, kas tika formulēts plašāk nekā tas, kurš tika izskatīts lietā, kurā taisīts minētais spriedums. Otrkārt, Vispārējās tiesas argumentācija, saskaņā ar kuru cīņa pret terorismu, kas aplūkota minētajos spriedumos, nav obligāti saistīta ar sadarbību ar trešās valsts iestādēm, ko Padome, kā šajā lietā, ir nolēmusi atbalstīt, arī esot kļūdaina.
- 18 Atbildot Padome apgalvo, ka piektā pamata trešā daļa neesot pamatota. Tā uzskata, kā Vispārējā tiesa nospriedusi pārsūdzētajā spriedumā, ka atšķirība starp ierobežojošo pasākumu veidu lietā, kurā tika pasludināts 2017. gada 26. jūlija spriedums *Padome/LTTE* (C-599/14 P, EU:C:2017:583), un to, kas aplūkots šajā lietā, ņemot vērā šo pasākumu formulējumu, sistēmu, kā arī mērķus un vispārējos nosacījumus, ar kuriem tie ir pamatoti, esot milzīga. It īpaši Savienības politiskais mērķis atbalstīt

Ukrainas režimu tostarp saistībā ar tā reformām, lai stiprinātu tiesiskumu Ukrainā, ir būtisks faktors, jo Tiesa 2017. gada 19. oktobra spriedumā *Yanukovych*/Padome (C-598/16 P, nav publicēts, EU:C:2017:786, 61. punkts) jau ir norādījusi, ka ierobežojoši pasākumi, kuru mērķis ir cīņa pret šīs valsts līdzekļu piesavināšanos, ietilpst atbalsta trešajai valstij politikā, kas vērtā uz to, lai veicinātu gan šīs valsts ekonomisko, gan politisko stabilitāti.

- 19 Padome piebilst, ka Tiesas secinājums minētā sprieduma 64. un 75. punktā esot pārņemams šajā lietā, ņemot vērā Vispārējās tiesas faktu konstatējumus pārsūdzētā sprieduma 175. un 176. punktā, kuri neietilpst Tiesas pārbaudē un no kuriem izriet, ka apelācijas sūdzības iesniedzēja norādītā informācija nebija pietiekama, lai pierādītu, ka viņa īpašo situāciju būtu ietekmējušas problēmas, uz kurām viņš atsaucas saistībā ar Ukrainas tiesu sistēmu.

Tiesas vērtējums

- 20 Saskaņā ar Tiesas judikatūru saistībā ar ierobežojošu pasākumu pārbaudi Savienības tiesām atbilstoši tām Līgumā piešķirtajām pilnvarām principā ir jānodrošina pilnīga visu Savienības tiesību aktu tiesiskuma pārbaude, ņemot vērā pamattiesības, kas ir Savienības tiesību sistēmas neatņemama sastāvdaļa (šajā nozīmē skat. spriedumus, 2013. gada 18. jūlijs, Komisija u.c./*Kadi*, C-584/10 P, C-593/10 P un C-595/10 P, EU:C:2013:518, 97. punkts; 2013. gada 28. novembris, Padome/*Fulmen* un *Mahmoudian*, C-280/12 P, EU:C:2013:775, 58. punkts, kā arī 2017. gada 28. marts, *Rosneft*, C-72/15, EU:C:2017:236, 106. punkts).
- 21 Šo pamattiesību vidū tostarp ir tiesību uz aizstāvību ievērošana un tiesības uz efektīvu tiesību aizsardzību tiesā (spriedumi, 2013. gada 28. novembris, Padome/*Fulmen* un *Mahmoudian*, C-280/12 P, EU:C:2013:775, 59. punkts un tajā minētā judikatūra, kā arī 2013. gada 28. novembris, Padome/*Manufacturing Support & Procurement Kala Naft*, C-348/12 P, EU:C:2013:776, 66. punkts).
- 22 Hartas 47. pantā garantētā pārbaudes tiesā efektivitāte nozīmē, kā arī Vispārējā tiesa to pamatoti atgādinājusi pārsūdzētā sprieduma 136. punktā, ka, pārbaudot, vai iemesli, kuri ir pamatā lēmumam par konkrētas personas uzvārda iekļaušanu vai atstāšanu to personu sarakstā, kurām piemērojami ierobežojoši pasākumi, ir tiesiski, Savienības tiesai ir jāpārlicinās, ka šis lēmums, kam attiecībā uz šo personu ir individuāla piemērojamība, ir balstīts uz pietiekami pārlicinošu faktisko pamatojumu. Tas nozīmē, ka ir jāpārbauda pamatojuma izklāstā norādītie fakti, kas ir minētā lēmuma pamatā, tādēļ pārbaudē tiesā nav jāizvērtē tikai abstrakta norādīto iemeslu ticamība, bet arī tas, vai šie iemesli vai vismaz viens no tiem, kurš tiek uzskatīts par pašu par sevi pietiekamu minēto tiesību aktu pamatojumam, ir pamatoti (spriedumi, 2013. gada 18. jūlijs, Komisija u.c./*Kadi*, C-584/10 P, C-593/10 P un C-595/10 P, EU:C:2013:518, 119. punkts; 2015. gada 18. jūnijs, *Ipatau*/Padome, C-535/14 P, EU:C:2015:407, 42. punkts, kā arī 2016. gada 18. februāris, Padome/*Bank Mellat*, C-176/13 P, EU:C:2016:96, 109. punkts).
- 23 Šajā gadījumā, kā Vispārējā tiesa norādījusi pārsūdzētā sprieduma 132.–134. punktā, attiecībā uz apelācijas sūdzības iesniedzēju pieņemtie ierobežojošie pasākumi apstrīdētajos tiesību aktos tika saglabāti, pamatojoties uz Lēmuma 2014/119, kas grozīts ar Lēmumu 2015/143, 1. panta 1. punktā un 2. panta 1. punktā, skatot to kopsakarā ar Regulas Nr. 208/2014, kas grozīta ar Regulu Nr. 2015/138, 3. panta 1. punktā minēto iekļaušanas sarakstā kritēriju. Šis kritērijs paredz to personu līdzekļu iesaldēšanu, kas ir “identificētas kā atbildīgās” par valsts līdzekļu piesavināšanos, tostarp personas, saistībā ar kurām Ukrainas iestādes veic izmeklēšanu.
- 24 Šajā ziņā no pārsūdzētā sprieduma 134., 149. un 150. punkta izriet, ka, lai pieņemtu šos ierobežojošos pasākumus, Padome balstījās uz apstākli, ka pret apelācijas sūdzības iesniedzēju “Ukrainas iestādes veic[a] kriminālprocesu par publisko līdzekļu vai aktīvu nelikumīgu piesavināšanos”, kā arī bija norādīts Ukrainas tiesu iestādes nosūtītā 2014. gada 10. oktobra vēstulē, kurā bija minēts, ka šī iestāde ir uzsākusi izmeklēšanas procesu pret ieinteresēto personu.

- 25 No tā izriet, ka attiecībā uz apelācijas sūdzības iesniedzēju pieņemto ierobežojošo pasākumu saglabāšana apstrīdētajos tiesību aktos ir balstīta uz šajā ziņā kompetentās trešās valsts iestādes lēmumu uzsākt un turpināt kriminālizmeklēšanas procedūru, kas attiecas uz valsts līdzekļu piesavināšanās pārkāpumu. Šajā ziņā nav nozīmes apstāklim, kas minēts pārsūdzētā sprieduma 169. punktā, ka šāda lēmuma esamība nav Lēmuma 2014/119, kas grozīts ar Lēmumu 2015/143, 1. panta 1. punktā noteiktais iekļaušanas sarakstā kritērijs, bet gan faktiskais pamatojums, uz kuru ir balstīti attiecīgie ierobežojošie pasākumi.
- 26 Runājot par šādu lēmumu, Padomei, pirms tā pamatojas uz trešās valsts iestādes lēmumu, ir pienākums pārbaudīt, vai šis lēmums ir ticis pieņemts, ievērojot tiesības uz aizstāvību un tiesības uz efektīvu tiesību aizsardzību tiesā (spriedums, 2017. gada 26. jūlijs, Padome/LTTE, C-599/14 P, EU:C:2017:583, 24. punkts).
- 27 Saskaņā ar pastāvīgo judikatūru Padomei, kad tā nosaka ierobežojošus pasākumus, ir pienākums ievērot pamattiesības, kuras ir Savienības tiesību sistēmas neatņemama sastāvdaļa un pie kurām, kā norādīts šī sprieduma 21. punktā, pieder tostarp tiesību uz aizstāvību un tiesību uz efektīvu tiesību aizsardzību tiesā ievērošana (šajā nozīmē skat. spriedumus, 2013. gada 18. jūlijs, Komisija u.c./Kadi, C-584/10 P, C-593/10 P un C-595/10 P, EU:C:2013:518, 97. un 98. punkts; 2013. gada 28. novembris, Padome/Manufacturing Support & Procurement Kala Naft, C-348/12 P, EU:C:2013:776, 65. un 66. punkts, kā arī 2017. gada 26. jūlijs, Padome/LTTE, C-599/14 P, EU:C:2017:583, 25. punkts).
- 28 Šajā ziņā prasības Padomei pārbaudīt, ka trešo valstu lēmumi, uz kuriem ir balstīta personas vai vienības iekļaušana to personu un vienību sarakstā, kuru aktīvi tiek iesaldēti, ir tikuši pieņemti, ievērojot šīs tiesības, mērķis ir nodrošināt, ka šāda iekļaušana notiek tikai, pamatojoties uz pietiekami pārlicinošu faktisko pamatojumu, un tādējādi aizsargāt attiecīgās personas vai vienības (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2017. gada 26. jūlijs, Padome/LTTE, C-599/14 P, EU:C:2017:583, 26. punkts).
- 29 Tiesa ir arī nospriedusi, ka Padomei lēmuma par personas vai vienības iekļaušanu to personu vai vienību sarakstā, kuru līdzekļi tiek iesaldēti, pamatojuma izklāstā un vēlākos lēmumos ļoti kodolīgi ir jāatspoguļo iemesli, kādēļ tā uzskata, ka trešās valsts lēmums, uz kuru tā grasās pamatoties, ir ticis pieņemts, ievērojot attiecīgi tiesības uz aizstāvību un efektīvu tiesību aizsardzību tiesā (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2017. gada 26. jūlijs, Padome/LTTE, C-599/14 P, EU:C:2017:583, 31. un 33. punkts).
- 30 Tādējādi Padomei, lai izpildītu pienākumu norādīt pamatojumu, lēmumā, ar ko tiek noteikti ierobežojoši pasākumi, ir jāatspoguļo, ka tā ir pārbaudījusi, ka trešās valsts lēmums, uz kuru ir balstīti šie pasākumi, tika pieņemts, ievērojot šīs tiesības (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2017. gada 26. jūlijs, Padome/LTTE, C-599/14 P, EU:C:2017:583, 37. punkts).
- 31 Šajā gadījumā ir jānorāda, ka pārsūdzētā sprieduma 167. punktā Vispārējā tiesa uzskatīja, ka 2014. gada 16. oktobra spriedumā LTTE/Padome (T-208/11 un T-508/11, EU:T:2014:885) izvēlēta pieeja šajā lietā nav pārņemama.
- 32 Vēl Vispārējā tiesa pārsūdzētā sprieduma 175. punktā norāda, ka “tikai tad, ja Padomes politiskā izvēle atbalstīt jauno Ukrainas režīmu [...] izrādītos acīmredzami kļūdaina [...], iespējamai atbilstības neesamībai starp pamattiesību aizsardzību Ukrainā un to, kāda pastāv Savienībā, varētu būt ietekme uz [apstrīdēto tiesību aktu likumību]”. Lai izdarītu šādu secinājumu, Vispārējā tiesa, kā izriet no pārsūdzētā sprieduma 173. un 174. punkta, balstījās uz judikatūru, kas izriet no 2015. gada 21. aprīļa sprieduma *Anboub*/Padome (C-630/13 P, EU:C:2015:247, 42. punkts), saskaņā ar kuru Tiesa Savienības likumdevējam atzīst rīcības brīvību vispārējo iekļaušanas sarakstā kritēriju noteikšanā, kas jāņem vērā, piemērojot ierobežojošus pasākumus.
- 33 Šajā argumentācijā ir pieļauta kļūda tiesību piemērošanā.

- 34 Padome var uzskatīt, ka lēmums par iekļaušanu sarakstā ir balstīts uz pietiekami pārlicinošu faktisko pamatojumu tikai pēc tam, kad tā pati ir pārbaudījusi, ka tiesības uz aizstāvību un tiesības uz efektīvu tiesību aizsardzību tiesā ir tikušas ievērotas attiecīgās trešās valsts lēmuma, uz kuru tā grasās pamatot ierobežojošo pasākumu pieņemšanu, pieņemšanas laikā.
- 35 Šajā gadījumā, lai arī ir skaidrs, ka šī sprieduma 23. punktā minētais iekļaušanas sarakstā kritērijs ļauj Padomei pamatot ierobežojošos pasākumus uz tādu trešās valsts lēmumu, kāds ir konstatēts šī sprieduma 24. punktā minētajā 2014. gada 10. oktobra vēstulē, tomēr šis iestādes pienākums ievērot tiesības uz aizstāvību un tiesību uz efektīvu tiesību aizsardzību tiesā nozīmē, ka tai ir pienākums nodrošināt ka trešās valstis, kas ir pieņēmušas šo lēmumu, ievēro minētās tiesības.
- 36 Neapšaubāmi, kā Vispārējā tiesa norādījusi pārsūdzētā sprieduma 173. punktā, Ukraina ir to valstu vidū, kuras ir pievienojušās 1950. gada 4. novembrī Romā parakstītās Eiropas Cilvēktiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijai. Tomēr, ja šis apstāklis nozīmē, ka Eiropas Cilvēktiesību tiesai ir jāuzrauga šajā konvencijā garantētās pamatbrīvības, kas saskaņā ar LES 6. panta 3. punktu kā vispārējie principi ir daļa no Savienības tiesībām, tas nevar padarīt par lieku Padomes pārbaudi, vai šādas trešās valsts lēmums, uz ko tā balsta ierobežojošos pasākumus, ir pieņemts, ievērojot pamattiesības un it īpaši tiesības uz aizstāvību un tiesības uz efektīvu tiesību aizsardzību tiesā.
- 37 Ar apstākli, ka minētā judikatūra ir pieņemta tādu ierobežojošo pasākumu kontekstā, kas pamatoti ar Padomes Kopējo nostāju 2001/931/KĀDP (2001. gada 27. decembris) par konkrētu pasākumu īstenošanu cīņā pret terorismu (OV 2001, L 344, 93. lpp.), kas saskaņā ar tās 1. panta 4. punktu tieši attiecas uz kompetentās iestādes pieņemtu lēmumu, nevar apšaubīt šo secinājumu. Atšķirību formulējumā, sistēmā un mērķi, ko Vispārējā tiesa pārsūdzētā sprieduma 168.–172. punktā ir identificējusi starp, pirmkārt, šajā kopējā nostājā paredzēto ierobežojošo pasākumu veidu un, otrkārt, Lēmumā 2014/119, kas grozīts ar Lēmumu 2015/143, un Regulā Nr. 208/2014, kas grozīta ar Regulu Nr. 2015/138, paredzēto ierobežojošo pasākumu veidu, sekas nevar būt tādas, ka no šīs pašas judikatūras izrietošās garantijas tiek piemērotas tikai attiecībā uz ierobežojošiem pasākumiem, kas pieņemti cīņas pret terorismu jomā, pamatojoties uz minētās kopējās nostājas modeli, izslēdzot tās, kas tiktu piemērotas sadarbības ar trešajām valstīm ietvaros, ko Padome izlemj atbilstoši politiskajai izvēlei.
- 38 Attiecībā uz Vispārējās tiesas apsvērumiem, kuru kopsavilkums minēts šī sprieduma 32. punktā, ir jāpiebilst, ka šajā lietā netiek aplūkota vispārējo iekļaušanas sarakstā kritēriju noteikšana. Runa turpretī ir par lēmumu apstrīdētajos aktos saglabāt apelācijas sūdzības iesniedzēja aktīvu iesaldēšanu, kam attiecībā uz viņu ir individuāla piemērojamība. Saskaņā ar šī sprieduma 22. punktā minēto judikatūru Savienības tiesai, veicot iemeslu, ar kuriem ir pamatots šāds lēmums, tiesiskuma pārbaudi, ir jānodrošina, ka vismaz viens no minētajiem iemesliem ir pietiekami precīzs un konkrēts, ka tas ir pamatots un pats tādējādi ir pietiekams pamats šā lēmuma pamatojumam (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2013. gada 28. novembris, Padome/*Manufacturing Support & Procurement Kala Naft*, C-348/12 P, EU:C:2013:776, 72. punkts).
- 39 Tieši kompetentajai Savienības iestādei apstrīdēšanas gadījumā ir jāpierāda pret attiecīgo personu vērsto iemeslu pamatotība, nevis šai personai ir jāiesniedz attaisnojoši pierādījumi par to, ka minētie iemesli nav pamatoti (spriedumi, 2013. gada 18. jūlijs, Komisija u.c./*Kadi*, C-584/10 P, C-593/10 P un C-595/10 P, EU:C:2013:518, 121. punkts, kā arī 2013. gada 28. novembris, Padome/*Fulmen* un *Mahmoudian*, C-280/12 P, EU:C:2013:775, 66. punkts).
- 40 Attiecībā uz 2017. gada 19. oktobra spriedumu *Yanukovych*/Padome (C-598/16 P, nav publicēts, EU:C:2017:786) un 2017. gada 19. oktobra spriedumu *Yanukovych*/Padome (C-599/16 P, nav publicēts, EU:C:2017:785), uz kuriem Padome atsaucas, ir jānorāda, ka Tiesai apelācijas sūdzību, kuru rezultātā pasludināti šie spriedumi, ietvaros nebija jāizskata jautājums, vai judikatūra, kas izriet no 2017. gada 26. jūlija sprieduma Padome/*LTTE* (C-599/14 P, EU:C:2017:583), attiecas uz ierobežojošiem pasākumiem, kas pieņemti saistībā ar situāciju Ukrainā. Turklāt ir jāuzskata, ka, ņemot vērā šī

sprieduma 27., 28. un 39. punktā minēto judikatūru, no minētajiem spriedumiem nevar secināt, ka Padomei nebija pienākums pārbaudīt, vai trešās valsts lēmums, uz kuru tā grasās balstīt ierobežojošo pasākumu pieņemšanu, ir ticis pieņemts, ievērojot tiesības uz aizstāvību un tiesības uz efektīvu tiesību aizsardzību tiesā. Šāds secinājums faktiski būtu pretrunā patstāvīgajai judikatūrai. Līdz ar to šajos pašos spriedumos izdarītajiem secinājumiem nav nozīmes šajā apelācijas tiesvedībā.

- 41 No iepriekš minētā izriet, ka Vispārējā tiesa ir pieļāvusi kļūdu tiesību piemērošanā, uzskatot, pretēji tam, ko Tiesa nospriedusi 2017. gada 26. jūlija spriedumā Padome/LTTE (C-599/14 P, EU:C:2017:583), ka Padomei nebija pienākuma pārbaudīt, vai trešās valsts lēmums, uz kuru tā grasās balstīt ierobežojošo pasākumu pieņemšanu, ir ticis pieņemts, ievērojot tiesības uz aizstāvību un tiesības uz efektīvu tiesību aizsardzību tiesā, līdz ar to bija jānoraida tajā izvirzītais pamats attiecībā uz acīmredzamu kļūdu vērtējumā.
- 42 Tā kā apelācijas sūdzības piektā pamata trešā daļa līdz ar to ir jāapstiprina, pārsūdzētais spriedums uz šī pamata ir jāatceļ pilnībā un nav vajadzības lemt ne par šī pamata pārējām daļām, ne par citiem apelācijas sūdzības pamatiem.

Par prasības celšanu Tiesā

- 43 Saskaņā ar Eiropas Savienības Tiesas statūtu 61. panta pirmo daļu, ja apelācijas sūdzība ir pamatota, Tiesa atceļ Vispārējās tiesas nolēmumu. Ja to ļauj tiesvedības stadija, tā var pati pieņemt galīgo spriedumu attiecīgajā lietā.
- 44 Šajā gadījumā Tiesas rīcībā ir vajadzīgā informācija, lai taisītu galīgo spriedumu par apelācijas sūdzības iesniedzēja Vispārējā tiesā iesniegto prasību par apstrīdēto tiesību aktu atcelšanu.
- 45 Šajā ziņā no apstrīdēto tiesību aktu pamatojuma nekādi neizriet, ka Padome būtu pārbaudījusi, vai Ukrainas tiesu iestāde ir ievērojusi apelācijas sūdzības iesniedzēja tiesības uz aizstāvību un tiesības uz efektīvu tiesību aizsardzību tiesā.
- 46 Šādos apstākļos pietiek norādīt, ka, pamatojoties uz šī sprieduma 25.–30 un 34.–42. punktā norādīto pamatojumu, apelācijas sūdzība ir pamatota un ir jāatceļ apstrīdētie tiesību akti, ciktāl tie attiecas uz apelācijas iesniedzēju.

Par tiesāšanās izdevumiem

- 47 Atbilstoši Tiesas Reglamenta 184. panta 2. punktam Tiesa lemj par tiesāšanās izdevumiem, ja apelācijas sūdzība ir pamatota un Tiesa lietā taisa galīgo spriedumu.
- 48 Saskaņā ar tā paša reglamenta 138. panta 1. punkta nosacījumiem, kas piemērojami apelācijas tiesvedībai atbilstoši Reglamenta 184. panta 1. punktam, jebkuram lietas dalībniekam, kuram nolēmums ir nelabvēlīgs, piespriež atlīdzināt tiesāšanās izdevumus, ja to ir prasījis lietas dalībnieks, kuram nolēmums ir labvēlīgs.
- 49 Tā kā apelācijas sūdzības iesniedzējs ir prasījis piespriež Padomei atlīdzināt tiesāšanās izdevumus un tā kā šai iestādei spriedums ir nelabvēlīgs, jāpiespriež Padomei atlīdzināt tiesāšanās izdevumus abās instancēs.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (ceturtā palāta) nospriež:

- 1) Atcelt Eiropas Savienības Vispārējās tiesas 2017. gada 7. jūlija spriedumu *Azarov/Padome* (T-215/15, EU:T:2017:479).**

- 2) Atcelt Padomes Lēmumu (KĀDP) 2015/364 (2015. gada 5. marts), ar ko groza Lēmumu 2014/119/KĀDP par ierobežojošiem pasākumiem, kas vērsti pret konkrētām personām, vienībām un struktūrām saistībā ar situāciju Ukrainā, un Padomes Īstenošanas regulu (ES) 2015/357 (2015. gada 5. marts), ar kuru īsteno Regulu (ES) Nr. 208/2014 par ierobežojošiem pasākumiem, kas vērsti pret konkrētām personām, vienībām un struktūrām saistībā ar situāciju Ukrainā, ciktāl šie tiesību akti attiecas uz *Mykola Yanovych Azarov*.
- 3) Eiropas Savienības Padome atlīdzina tiesāšanās izdevumus gan tiesvedībā pirmajā instancē, gan šajā apelācijas tiesvedībā.

[Paraksti]